

DJEČJI VRTIĆ POTOČIĆ
Potok 16.
42203 Jalžabet

Klasa: 601-02/15-01/07
Urbroj: 2186-111-02-15-221

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i članka 18. Statuta Dječjeg vrtića POTOČIĆ, Upravno vijeće Dječjeg vrtića je na 16. sjednici održanoj 30.09.2016. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA POTOČIĆ JALŽABET ZA PEDAGOŠKU 2017./2018. GODINU

JALŽABET, rujan 2017.

ŽUPANIJA: VARAŽDINSKA

OPĆINA JALŽABET

ADRESA: POTOK 16. 42203 JALŽABET

E-MAIL: djecji.vrtic.potocic@vz.t-com.hr

URL: www.vrtic-potocic-jalzabet.hr

Tel/Fax: 042 / 647-016

MATIČNI BROJ: 2412675

OIB: 73339902226

OSNIVAČ: OPĆINA JALŽABET

GODINA OSNIVANJA: 2008

RAVNATELJICA: KRISTINA PAVLIČEVIĆ , odgojitelj

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Varaždinu pod registarskim brojem (MBS) 070085337
dana 07. kolovoza 2008 godine.

SADRŽAJ :

1. TEORIJSKA POLAZIŠTA KURIKULUMA

1.1. ZAKONSKA OSNOVA STVARANJA KURIKULUMA

1.1.1. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju

1.1.2. Državni pedagoški standard

2. O NAMA I VAŽNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA.

- MISIJA

- VIZIJA

3. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

4. POLAZIŠTA KURIKULUMA

5. NAČELA

- bogatstvo različitosti
- mješovite skupine
- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa vrtića
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

6. VRIJEDNOSTI

- Znanje
- Humanost i tolerancija
- Identitet
- Odgovornost
- Autonomija
- Kreativnost

7. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

- Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit
- Obrazovna dobrobit
- Socijalna dobrobit
- Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija

8. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA TE KURIKULUMA PREDŠKOLE

8.1. Kurikulum vrtića

8.2. Kurikulum predškole

9. OSIGURANJE KVALITETE

10. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

1. TEORIJSKA POLAZIŠTA KURIKULUMA

1.1. Zakonska osnova stvaranja kurikuluma

1.1.1. Zakon o predškolskom odgoju

Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju uređuje se predškolski odgoj i obrazovanje te skrb o djetetu predškolske dobi kao dio sustava odgoja i obrazovanja te skrbi o djetetu. Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se

ostvaruju u dječjim vrtićima sukladno ovom Zakonu. Dječji vrtići su javne ustanove koje djelatnost predškolskog odgoja obavljaju kao javnu službu.

Predškolski odgoj organizira se i provodi za dijete od navršenih 6 mjeseci života do polaska u školu. Ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

Predškolski dogoj ostvaruje se na temelju Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i obrazovanja. Državnim pedagoškim standardom određeni su: - mjerila za broj djece u odgojnim skupinama, ustroj programa s obzirom na trajanje i namjenu, mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih zaposlenika u dječjem vrtiću, mjerila za financiranje programa dječjih vrtića, materijalni i financijski uvjeti rada, predškolski odgoj i naobrazba djece s teškoćama u razvoju, ustroj predškole.

Akt o osnivanju dječjeg vrtića sadrži odredbe propisane Zakonom o ustanovama i odredbe o programu rada dječjeg vrtića te načinu i uvjetima njegova ostvarivanja, o odgojiteljima i stručnim suradnicima, o uvjetima i načinu osiguranja prostora i opreme te ovlastima ravnatelja dječjeg vrtića.

U dječjem vrtiću ostvarju se: redoviti programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi, koji su prilagođeni razvojnim potrebama djeteta te njihovim mogućnostima i sposobnostima, programi ranog učenja stranih jezika i drugi programi umjetničkog, kulturnog, vjerskog i sportskog sadržaja.

Prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju dječji vrtić je dužan: stvarati primjerene uvjete za rast i razvoj svakog djeteta, dopunjavati obiteljski odgoj i svojom otvorenošću uspostaviti djelatnu suradnju s roditeljima i neposrednim vrtićkim okruženjem, uskladiti radno vrijeme vrtića sa potrebama djece i zaposlenih roditelja, te provoditi program zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece.

U dječjem vrtiću ustrojava se i provodi odgojno – obrazovni rad s djecom raspoređenom u skupine cjelodnevnog, poludnevnog i kraćeg dnevnog programa.

Dječji vrtić obavlja djelatnost na temelju godišnjeg plana i programa rada koji se odnosi za pedagošku godinu koja traje od 01.09. tekuće da 31.08. slijedeće godine.

Godišnji plan i program rada obuhvaća programe odgojno – obrazovnog rada, programe zdravstvene zaštite djece, higijene, prehrane, kao i druge programe koje vrtić ostvaruje u dogovoru s roditeljima djece te vanjskim suradnicima.

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju propisuje veličinu dječjeg vrtića ovisno o broju skupina i djece, sukladno Državnim pedagoškim standardima. Rad s djecom predškolske dobi ustrojava se u jasličkim i vrtićkim odgojnim skupinama te u prdškoli. Program ranog i predškolskog odgoja i naobrazbe mogu se ostvarit i kao: igraonice u knjižnicama te u zdravstvenim, socijalnim, kulturnim, športskim ustanovama i udrugama idr.

U dječjem vrtiću na poslovima njege, odgoja i naobrazbe, socijalne i zdravstvene zaštite te skbi o djetetu mogu raditi stručni djelatnici koji imaju stručnu spremu propisanu ovim Zakonom propisom donesenom na temelju ovog Zakona, te koji imaju utvrđenu zdravstvenu sposobnost za obavljanje tih poslova.

Odgojitelji i stručni suradnici obvezni su stručno se usavršavati sukladno zakonu i aktu koji donosi ministar nadležan za obrazovanje. Odgojitelji i stručni suradnici mogu, dok su u radnom odnosu, napredovati u struci i stjecati položajna mjesta mentora i savjetnika.

U dječjem vrtiću mogu se ostvarivati: programi vježbaonice za potrebe praktičnog osposobljavanja studenata, pokusni programi rada znanstvenih istraživanja i unapređivanja stručnog rada, programi stručno-razvojnog centra radi usavršavanja zaposlenih stručnih radnika i unapređivanja stručnog rada.

Dječji vrtić ima statut i druge opće akte. Statutom dječjeg vrtića pobliže se uređuju ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja pojedinih tijela, vrste i trajanje pojedinih programa, uvjeti i način davanja usluga, radno vrijeme dječjeg vrtića, javnost rada te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti i poslovanja dječjeg vrtića. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada dječjeg vrtića pobliže se uređuje unutarnje ustrojstvo te način obavljanja djelatnosti dječjeg vrtića kao javne službe. Dječji vrtić ima i druge opće akte u skladu sa zakonom, sktom o osnivanju i stutotom ustanove.

Dječji vrtić vodi pedagošku i zdravstvenu dokumentaciju te druge oblike evidencije o djeci. Obrazce pedagoške dokumentacije i evidencije propisje ministar nadležan za obrazovanje. Obrazce zdravstvene dokumentacije i evidencije propisuje ministar nadležan za zdravstvo. Sredstva za vođenje dokumentacije osigurava osnivač dječjeg vrtića.

1.1.2. Državni pedagoški standard

Državnim pedagoškim standardom utvrđuju se uvjeti za rad dječjeg vrtića i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranog oblika odgojno – obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.

U smislu standarda pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

Dječji vrtić – predškolska ustanova u kojoj se provode organizirani oblici izvanobiteljskog odgojno – obrazovnog rada, njege i skrbi o djetetu predškolske dobi.

Dijete – osoba u dobi od 6 mjeseci do polaska u školu koja polazi organizirani oblik predškolskog odgoja i naobrazbe i aktivni je sudionik odgojno – obrazovnog procesa koji se ostvaruje u dječjem vrtiću.

U odgojno – obrazovne skupine s redovitim programom uključuju se, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva (osnovanog po propisima iz područja socijalne skrbi), mišljenja stručnih suradnika (pedagoga, psihologa, stručnjaka edukacijsko – rehabilitacijskog profila), više medicinske sestre i ravnatelja dječjeg vrtića kao i odgovarajućih medicinskih i drugih nalaza, mišljenja i rješenja nadležnih tijela, ustanova i vještaka i to:

- Djeca s lakšim teškoćama koja su s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu savladati osnove programa s ostalom djecom u skupini, a uz osnovnu teškoću nemaju dodatne teškoće, osim lakših poremećaja glasovno – govorne komunikacije.
- Djeca s težim teškoćama uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta, ako je nedovoljan broj djece za ustroj odgojno – obrazovne skupine s posebnim programom..

Mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika u dječjem vrtiću utvrđuju se ovisno o broju odgojno – obrazovnih skupina, trajanju i vrsti programa te uvjetima rada u skladu sa Standardom.

U dječjem vrtiću neposredne zadaće odgoja i naobrazbe predškolske djece od navršenih 6 mjeseci do polaska u školu provode odgojitelji. Odgojitelj je stručno osposobljena osoba koja provodi odgojno - obrazovni program rada s djetetom predškolske dobi i stručno promišlja odgojno – obrazovni proces u svojoj odgojno – obrazovnoj skupini. On pravodobno planira, programira i vrednuje odgojno – obrazovni rad u dogovorenim razdobljima. Prikuplja, izrađuje i održava sredstva za rad s djecom te vodi brigu o estetskom i funkcionalnom uređenju prostora za izvođenje različitih aktivnosti. Radi na zadovoljenju svakidašnjih potreba djeteta i njihovih zadaća te potiče razvoj. Suraduje s roditeljima, stručnjacima i stručnim timom u dječjem vrtiću kao i s ostalim sudionicima u odgoju i obrazovanju djeteta predškolske dobi u lokalnoj zajednici. Odgovoran je za provedbu programa rada s djecom kao i za opremu i didaktička sredstva kojima se koristi u radu.

Stručni suradnici u dječjem vrtiću su pedagog, psiholog i stručnjak za edukacijsko – rehabilitacijskog profila.

Pedagog prati realizaciju odgojno – obrazovnog rada, stručno pridonosi maksimalnoj efikasnosti odgojno – obrazovnih ciljeva te unapređuje cjeloviti odgojno – obrazovni proces, predlaže inovacije, suvremene metode i oblike rada. Predlaže, sudjeluje i pomaže odgojiteljima u ostvarivanju programa stručnog usavršavanja i njihova cjeloživotnog obrazovanja, ostvaruje suradnju s roditeljima i pomaže im u odgoju i obrazovanju djeteta te rješavanju odgojno – obrazovnih problema. Radi kao voditelj i organizator svakodnevnog rada vrtića. Suraduje s drugima odgojno – obrazovnim čimbenicima, pridonosi razvoju timskog rada u dječjem vrtiću, javno predstavlja odgojno – obrazovni rad vrtića.

Psiholog prati psihofizički razvoj i napredovanje pojedinačnog djeteta, postavlja razvojne zadaće i skrbi se o psihofizičkom zdravlju djece. Svojim djelovanjem pridonosi razvoju timskog rada u dječjem vrtiću i sudjeluje u stvaranju temeljnih uvjeta za ostvarivanje prava djeteta. Posebno je važna uloga psihologa u prepoznavanju djece s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama (djece s teškoćama u razvoju) i promišljanju razvojnih zadaća za njihovo napredovanje prema sposobnostima. Radi s djecom s poteškoćama u razvoju i njihovim roditeljima na emocionalno – psihološkom snalaženju obitelji za kvalitetniju pomoć u odrastanju djeteta. Suraduje i sudjeluje u programima stalnog usavršavanja odgojiteljima, s roditeljima i lokalnom zajednicom te unapređuje cjelokupan rad u dječjem vrtiću. Povezuje se sa zdravstvenom ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, koristi se supervizijskom pomoći i sudjeluje u istraživanjima u dječjem vrtiću te javno prezentira rezultate.

Stručnjaci edukacijsko – rehabilitacijskog profila rade na prepoznavanju, ublažavanju i otklanjanju teškoća djeteta. Utvrđuju specifične potrebe djeteta s teškoćama u razvoju te o njima informiraju odgojitelje, ostale suradnike i roditelje. Stvaraju uvjete za uključivanje djece u redovite programe dječjeg vrtića. U suradnji s odgojiteljima, stručnim timom (i roditeljima) utvrđuju najprimjerenije metode rada za svako pojedino dijete te ih primjenjuju u svome radu. Suraduju sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi te drugim čimbenicima u prevenciji razvojnih poremećaja kod djeteta. Prate, proučavaju i provjeravaju u praksi znanstvene i teorijske spoznaje s područja edukacijsko – rehabilitacijskih znanosti. Unapređuju vlastiti rad i cjelokupan proces uključivanja djeteta s teškoćama u zajednicu.

Zdravstvena voditeljica u dječjem vrtiću jest viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djeteta i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Mjere zdravstvene zaštite djeteta predškolske dobi obuhvaćaju potrebne preduvjete za osiguravanje pravilnog rasta i razvoja predškolske djece u dječjem vrtiću. Za ostvarivanje mjera zdravstvene

zaštite potrebno je u vrtiću osigurati: sustavno prećenje rasta i razvoja djeteta i stanja uhranjenosti, poduzimanje preventivnih mjera za smanjenje zaraznih bolesti i prevencije ozljeda, provođenje organizacijskih oblika rada iz tjelesnog i zdravstvenoga odgojno – obrazovnog područja. Za ove djelatnosti potrebno je osigurati ¼ vremena boravka djeteta u vrtiću. Prehrana djeteta u vrtiću utvrđuje se propisom koji donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje. O primjeni propisa o prehrani, vrsti i sastavu obroka te planiranju prehrane u dječjem vrtiću brine se viša medicinska sestra.

Za vrijeme 10-satnog boravka djeteta u vrtiću potrebno je osigurati 2/3 energetske potrebe, a doručak mora sadržavati mliječni obrok ili odgovarajuću zamjenu. Higijensko – sanitarne uvjete prehrane nadzire sanitarna inspekcija ureda državne uprave u županijama, dok stanje uhranjenosti djece nadzire nadležni dom zdravlja.

Mjerila za financiranje programa dječjih vrtića

Troškove smještaja u dječjim vrtićima snose osnivači ustanove i roditelji djece koja polaze vrtić u skladu sa zakonom. Cijena smještaja djeteta u dječji vrtić obuhvaća sljedeće vrste troškova:

- a) Izdatke za radnike, i to: bruto plaće, naknade i materijalna prava radnika.
- b) Prehranu djece
- c) Uvjete boravka djece i to: materijalni izdaci, energija i komunalije, tekuće održavanje objekta i opreme, prijevoz djece
- d) Nabavu namještaja i opreme
- e) Nabavu sitnog materijala

Materijalni i financijski uvjeti rada.

Zgrade dječjeg vrtića grade se i opremaju prema ovome Standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora dječjih vrtića te zakonima, podzakonskim i tehničkim propisima u građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u prostorima dječjeg vrtića. Kapacitet zgrade dječjeg vrtića proizlazi iz broja predškolske djece u sklopu predviđenog gravitacijskog područja, odnosno planiranog obuhvata djece u dječje vrtiće. Zgrada dječjeg vrtića treba osigurati pedagoško – estetsku poticajnu sredinu za odgoj i naobrazbu predškolske djece od navršenih šest mjeseci života do polaska u školu (jaslička i vrtić dob te program predškole), te zadovoljiti sve higijensko – tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila

Prostori dječjeg vrtića prema Državnom pedagoškom standardu jesu:

Prostori za boravak djece: jedinica za djecu jasličke dobi (6 – 36 mjeseci života), koja obuhvaća: garderobu, prostor za njegu sa sanitarnim uređajima, sobu dnevnog boravka, terasu – natkrivenu.

Prostor za djecu vrtićke dobi (od 3 – 7 godine života), koja obuhvaća: garderobu, prostor sanitarnih uređaja, sobu dnevnog boravka, terasu – natkrivenu

Višenamjenski prostori jesu: dvorana, spremište za rekvizite, spremište za didaktička sredstva.

Prostori za odgojno – obrazovne, zdravstvene i ostale radnike jesu: soba za odgojitelje, sobe za pedagoga, psihologa, stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila, soba za ravnatelja, soba za tajnika, soba za računovodstvo, garderobe odgojitelja, spremište, arhiva.

Gospodarski prostori jesu: kuhinjski pogon, a koji obuhvaća. Kuhinju, spremište, garderobu sa sanitarijama za osoblje u kuhinji.

Servis za obradu rublja obuhvaća: praonicu, glačalicu, sabirnicu prljavog rublja, spremište čistog rublja.

Energetsko –tehnički blok obuhvaća: kotlovnici za centralno grijanje, radionicu za domara, garderobu sa sanitarijama za tehničko osoblje, opće gospodarsko spremište, garderobe sa sanitarijama za spremačice, prostor za odlaganje smeća.

Ostali prostori jesu: ulazni prostor koji obuhvaća: trijem, ulazni prostor.

Komunikacije koje obuhvaćaju: hodnike, stubišta

Sanitarije koje obuhvaćaju: sanitarije za odgojno-obrazovne ustanove, zdravstvene i ostale radnike, sanitarije za roditelje i posjetitelje.

Vanjski prostori jesu: opći prostori koji obuhvaćaju: prilazne putove (pješačke i kolne), parkiralište.

Higijensko-tehnički zahtjevi odnose se na: osvijetljenost, sunčevu svjetlost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje, opskrbu vidom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, zaštitu od požara i zaštitu od provala.

Mjerila za didaktička sredstva i druga pomagala potrebna za provedbu redovitih i posebnih programa:

Didaktička sredstva i pomagala zadovoljavaju sve zadaće koje se ostvaruju u dječjem vrtiću. Glavna mjerila za nabavu didaktičkog materijala jesu: razvojna primjerenost, trajnost, lakoća uporabe, privlačnost i slično.

Dječji vrtić provodi i rad s djecom sa teškoćama u razvoju. Odgojno – obrazovni rad sa djecom sa poteškoćama u razvoju provodi se uz djelomičnu (2-4-sata) ili potpunu integraciju djeteta u vrtićku skupinu.. Dijete s teškoćama u razvoju određuje se kao dijete s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoća po propisima iz socijalne skrbi što podrazumijeva učenika s oštećenjem vida ili sluha, ili poremećajem govorno-glasovno-jezične komunikacije i specifične teškoće u učenju, ili motoričkim smetnjama, ili sa sniženim intelektualnim sposobnostima, s poremećajem u ponašanju, ili autizam, ili postojanjem više vrsta ili stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju.

Odgojitelji i stručni suradnici koji imaju odgovarajuću stručnu spremu propisanu zakonom i zadovoljavaju mjerila ocjenjivanja utvrđena ovim pravilnikom, mogu napredovati u struci i stjecati položajna zvanja:

1. Odgojitelj mentor
2. Odgojitelj savjetnik
3. Stručni suradnik mentor
4. Stručni suradnik savjetnik

2.O NAMA I VAŽNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA

Dječji vrtić POTOČIĆ , Jalžabet je predškolska ustanova u kojoj se provodi rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece u dobi od navršениh 6 mjeseci života do polaska u osnovnu školu, a čiji je osnivač općina Jalžabet.

U vrtiću se provode redoviti cjelodnevni 10 satni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi i obavezni program predškole , te program ranog učenja stranih jezika (engleskog jezika).

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posebno kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okruženje za kvalitetan život djeteta. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit

razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

Kvalitetnu odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum vrtića izgrađuju djelatnici vrtića u skladu sa svojim profesionalnim znanjem i razumijevanjem vlastite odgojno-obrazovne prakse te osobne motiviranosti za proces njezina unapređivanja. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića događa se paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj. Kvalitetu i perspektivu razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića određuje i njegova „otvorenost“ prema van, koja uključuje spremnost na uspostavljanje suradničkih odnosa djelatnika s obiteljima djece, drugim vrtićima i ostalim relevantnim institucijama te spremnost na povezivanje sa stručnjacima i svim važnim tijelima lokalne zajednice. Svijest djelatnika vrtića o važnosti povezivanja sa širim društvenim kontekstom posebno je važna kako bi vrtić mogao kvalitetno funkcionirati u sklopu šire socijalne zajednice.

Obveza je svakog vrtića da se kontinuirano usklađuje i s nacionalnim zahtjevima koji su sadržani u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Ta polazišta, vrijednosti, načela i ciljevi predstavljaju okosnicu oblikovanja odgojno-obrazovnoga procesa i kurikuluma našeg vrtića, kao i sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića treba shvatiti kao kontinuirani proces.

- MISIJA USTANOVE

Stvaranje što kvalitetnijih uvjeta za provođenje odgojno-obrazovnog procesa kroz zadovoljavanje potreba, interesa i mogućnosti svakog djeteta, kontinuirani profesionalni razvoj zaposlenih, što efikasnije odgojno-obrazovno djelovanje odgojitelja, kontinuirano unapređivanje partnerstva s roditeljima i širom zajednicom i na taj način pružati podršku obitelji i uvažavati roditelje kao ravnopravne članove vrtića koji svojim individualnim posebnostima i vlastitom kulturom pridonose kvaliteti djelovanja Ustanove; misija je naše Ustanove.

Neprestanim stručnim usavršavanjem, raspravama, razmjenom iskustava drugih ustanova, savjetovanjem sa stručnjacima različitih profila nastojimo, praćenjem novih paradigmi predškolskog odgoja ostvariti i dokazivati našu misiju.

- VIZIJA USTANOVE

Zajednička vizija svih djelatnika našeg Vrtića okrenuta je prema odgovornosti u odnosu prema prirodi i svemu što nas okružuje. Odgoju u ljubavi, toleranciji prema ljudima svih rasa i nacionalnosti, vjera i kultura. Život u poštivanju i zahvalnosti prirodi, osvještavanju da smo dio prirode i da je ona dio nas.

Vizija naše ustanove je i zajedničko promišljanje razvoja i (što kvalitetnije) provođenje odgojno-obrazovne prakse, te kreiranje aktivnosti koje će je činiti jedinstvenom i drugačijom od ostalih.

1. O KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija . Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“ – nego učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces. Najbolje je kad sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

Kurikulumom se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

2. POLAZIŠTA NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je novi dokument iz ovog područja koji polazi od postojećih nacionalnih dokumenata Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.), Konvencije o pravima djeteta (2001.), Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Smjernica za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.) i Priručnika za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.), primjera dobre odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te od znanstvenih studija o dosezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, publiciranih u posljednjih dvadeset godina.

Nacionalni kurikulum sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, odnose generirane iz višegodišnjih iskustva razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika.

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski

odgoj i obrazovanje u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti. Kurikulum vrtića u svakoj ustanovi oblikuje se s obzirom na specifičan kontekst tj. njezinu kulturu te kulturu i tradiciju okruženja u kojem se ustanova nalazi. Kvalitetu kurikuluma vrtića određuju kontekstualni uvjeti u njemu (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja te organizacijska kultura), koje se kontinuirano propituje i unapređuje.

Kurikulum našeg vrtića je teorijska osnova na kojoj se zasniva odgojno-obrazovni rad dječjeg vrtića, predstavlja osobnu iskaznicu vrtića i odraz naše vlastite odgojno-obrazovne filozofije.

3. NAČELA

Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma. Naša načela su:

- Bogatstvo različitosti

Jedno od načela našeg vrtića je življenje bogatstva različitosti što proizlazi iz same

Iako sve skupine dječjeg vrtića provode jedan, redoviti program on se uvelike razlikuje od skupine do skupine, zbog implicitne pedagogije odgajatelja, konteksta u kojem se nalaze i brojnih vanjskih čimbenika. U svim skupinama borave djeca različite dobi, različitog socio-ekonomskog konteksta. Stoga, bižnim smatramo kod djece i kod odgojitelja osim osjećaja pripadnosti i ponosa na svoj zavičaj, razvijati i interkulturalne kompetencije, osposobljavati se za život u multikulturalnom svijetu, poticati uvažavanje različitosti te odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu. Smatramo da s time treba početi od najranije dobi jer je poznato da se već u toj dobi razvijaju stavovi i predrasude koji su rezultat djetetova iskustva i usvajanja stavova odraslih, najviše roditelja, ali i drugih koji s djecom provode vrijeme. Pošto današnja djeca sve više vremena provode u ustanovama one (djeca, odgojitelji i ostali odrasli u njoj) mogu uvelike utjecati na usvajanje stavova i uvažavanje različitosti.

Uvažavanje različitosti uključuje odgoj za empatiju (naučiti razumjeti druge i poistovjetiti se s njima), odgoj za solidarnost (veća osjetljivost za probleme nejednakosti i društvenu marginalizaciju), odgoj za priznavanje i poštivanje različitosti (poštivanje drukčijih stilova života kao osobno i društveno bogatstvo), poticanje razvoja interkulturalne osjetljivosti te svijesti o sebi i drugima.

- Mješovite skupine

Sve su skupine našeg vrtića dobno mješovite. U jasličkoj skupini borave djeca u dobi od 1-3 godina, a u vrtićkim skupinama (2) borave djeca od 3-5 i 5-6/7 godina.

Kako kriterij za grupiranje djece, s obzirom na njihove razvojne i individualne osobitosti, ne mora biti njihova kronološka dob, stvaranjem mješovite skupine nastoji se izbjeći jedno normirano ozračje, a postići prirodno, u životu uobičajeno. Dijete je tako u socijalnoj situaciji u kojoj ima priliku doživljavati sebe u različitim odnosima, s ljudima različite i kronološke i mentalne dobi.

Pozitivni efekti zajedničkog druženja djece različite dobi primjećuju se najviše na socijalnom planu. Mlađa djeca osjećaju se zaštićenima, odnosno rado prihvaćaju skrb svojih starijih prijatelja. Starija djeca vole brinuti o mlađoj, razvijajući pri tom svoju zaštitničku ulogu, osjećaj strpljivosti i odgovornosti.

Vigotsky je još davno ustanovio da postoje dvije zone razvoja (dvozonska teorija).

Jedna koju djeca dostižu sama tzv. zona aktualnog razvoja, a druga, tzv. zona približnog razvoja, koja se određuje rješavanjem problemskih situacija i razine mogućeg razvoja pod vođenjem odraslih ili u suradnji sa sposobnijim vršnjacima. Teorija govori da uz svoje

mogućnosti djeteta uz poticaj može postići znatno više, može razviti više psihičke funkcije na apstraktnoj razini od one u kojoj trenutno razmišlja.

- **Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću**

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvatanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici prihvaćaju se i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja – partnera u odgojno-obrazovnome procesu. U vrtiću nije primjereno postavljanje striktnih shema (vremenskih, prostornih, organizacijskih i sl.), jer one ograničavaju prihvatanje individualno različitih ritmova djece tj. usporavaju i/ili onemogućavaju puninu razvoja njihovih potencijala.

Načelo fleksibilnosti također polazi od uvjerenja da je učenje aktivni, subjektivni proces konstruiranja znanja pojedinca, koje se izvana može samo pokrenuti, ali se njime ne može izravno upravljati te da se ono u različitim subjektima učenja (djece i odraslih) ne događa ni jednakim redosljedom ni jednakom brzinom. Primjena načela fleksibilnosti omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Načelo fleksibilnosti ostvaruje se uspješno u onom vrtiću koji je ustrojen i organiziran tako da se:

- omogućuje poštovanje prava svakog pojedinca u ustanovi
- osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.

- **Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom**

Roditelje tj. skrbnike djeteta treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini.

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja tj. skrbnika djeteta, odgajatelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. Djelatnici vrtića kontinuirano komuniciraju s obiteljima kako bi što više saznali o podrijetlu djece i stekli uvid u njihove jake strane, interese i potrebe i u skladu s time prilagodili okruženje ustanove obiteljskoj kulturi djeteta.

Preduvjet kvalitetne interakcije ovih dvaju čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, ali i ostalih stručnih djelatnika vrtića (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila i sl.), je obostrana spremnost na djelatno sudjelovanje. U kvalitetnome partnerskom odnosu na relaciji vrtić – djetetov dom roditelje tj. skrbnike djeteta permanentno se informira (uz pomoć brošura, letaka, internetske komunikacije, razmjene bilješki tj. dokumentacije o djetetu, radionica, diskusijskih grupa i sl.), te ih se podržava i osnažuje u roditeljskoj ulozi.

U našem vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja tj. skrbnika djece te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje. Poticat ćemo i dalje da se roditelji, skrbnici djece i članovi obitelji uključuju u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi.

Kvalitetan partnerski odnos odgajatelja i roditelja tj. skrbnika djece kontinuirano se omogućuje i ostvaruje provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga. Odgajatelji i drugi stručni djelatnici roditeljima tj. skrbnicima djece nude različite prilike u kojima obitelji mogu učiti jedni od drugih i međusobno se podržavati.

Suvremeno roditeljstvo shvaća se kao proces, uloga i kao odnos u stalnoj promjeni i interakciji sa širim društvenim kontekstom pa je osobito važno da vrtić prepozna i odgovori na one potrebe roditelja tj. skrbnika djeteta koje su im u određenoj fazi njegova roditeljstva prioritet, kao primjerice:

- u ponudi primjerenih programa za njegovo dijete
- u fleksibilnoj organizaciji prihvata djeteta
- u prilagođavanju dnevnog ritma (prehrana, dnevni odmor) i sl.
- u zagovaranju prava i potreba djeteta ili u pronalaženju potrebnih informacija i resursa te službi koje mogu pospješiti razvoj djeteta.

Roditelji su partneri u vrtiću-zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnoga procesa i posrednici prema lokalnoj zajednici. Senzibiliziranje lokalne zajednice, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća kako zaposlenika ustanove tako i roditelja. Vrtić će i dalje stvarati uvjete za poticanje roditeljskoga djelatnog sudjelovanja u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnoga procesa.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgajatelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti

- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Temeljna zadaća Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje jest osigurati pretpostavke za nesmetanu i što „prirodniju“ prohodnost/kontinuitet u odgoju i obrazovanju i to:

- suradnjom vrtića i škole - podrazumijeva zajedničko djelovanje svih sudionika koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece;
- unapređivanjem uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućavaju kompetentni stručnjaci svih stručnih profila u odgojno-obrazovnim ustanovama koji stalno podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (cjeloživotno učenje).

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Podlogu tvorbe kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predstavlja okruženje vrtića, a ne izdvojeni sadržaji učenja ili predmetna područja. Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja (različite dimenzije okruženja) predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnoga procesa od samih praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića;
- osposobljavanja praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma;
- povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu i dijeliti to iskustvo s drugima (posebice stručnjacima i roditeljima) u zajednice koje uče.

4. VRIJEDNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Vrijednosti: stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potka odgojno-obrazovnog sustava od rane i predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiču i potiču planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednosti koje bi trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece, a to su:

- znanje
- identitet
- humanizam i tolerancija
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost
- Znanje
 - omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u kasnijim etapama obrazovanja
 - u vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal
 - važno je djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge zanimljive aktivnosti
 - djetetu treba omogućiti da samo sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog učenika te razvija različite strategije učenja
 - Humanost i tolerancija
 - razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima te uspješno snalaženje u životnom kontekstu koji obilježava pluralizam kultura te rodni, rasni, etničkih, vjerskih, nacionalnih razlika i socijalnog statusa.
 - oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih
 - potrebno je napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece (inkluzija djece s posebnim potrebama)
 - Identitet
 - izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta
 - osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju
 - podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta
 - Odgovornost
 - prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima

- odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta
- djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore
- samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja je osnovna alatka razvoja odgovornosti
 - Autonomija
- usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta
- razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti
- dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja
- da u podržavajućem i neugrožavajućem okruženju djeca razvijaju neovisnost, kritičke sposobnosti, samopouzdanje i racionalan pristup životu
 - Kreativnost
- prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja
- poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji

5. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

- osiguravanje dobrobiti za dijete i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- dobrobit za dijete: osobna i emocionalna, obrazovna i socijalna
 - Osobna , emocionalna i tjelesna dobrobit:
- subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro
- uključuje:
 - uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
 - otvorenost
 - smirenost
 - samoprihvatanje
 - samopoštovanje i samosvijest
 - sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
 - razvoj identiteta...
 - promišljanje i samoprocjenu vlastitih aktivnosti i postignuća
 - Obrazovna dobrobit:
- uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)
- uključuje:
 - radoznalost i inicijativnost
 - kreativnost, stvaralački potencijal
 - percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti

- otkrivanje radosti i korisnosti učenja
- propitivanje vlastitih teorija i ideja
- stvaranje i zastupanje novih ideja
- samoprocjenu djeteta u području učenja
- idejnu izradu i vođenje projekata
- uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti
 - Socijalna dobrobit:
- uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija
- uključuje:
 - razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti
 - usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima zajednice/grupe
 - uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima
 - aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija...
 - etičnost, solidarnost i tolerancija djeteta u komunikaciji s drugima
- Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava načela:

- kompetencije djeteta su razvojne a ne statične pa se potiče i prati njihov razvoj kontinuirano
- uspješnost djeteta u nekoj aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija pa se kompetencije djece procjenjuju cjelovito
- djeca jednake kronološke dobi mogu se uvelike razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama, pa se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje:

Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, koje je obrazovna politika RH prihvatila iz EU, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku (podloga za razvoj rane pismenosti i komunikacije na materinskom jeziku, naravno u poticajnom jezičnom okruženju)
2. Komunikacija na stranim jezicima (situacijski pristup, strani jezik utkan u svakodnevne aktivnosti, razvoj i poticanje međukulturnog razumijevanja i komunikacije djece)
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju (razvoj i primjena matematičkog mišljenja u rješavanju problema; poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode)

4. Digitalna kompetencija (upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima)
5. Učiti kako učiti (osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa, stvaranje vlastite strategije učenja , usmjerenost ka osnaživanju metakognitivnih sposobnosti djeteta, samomotiviranog i samoregulirajućeg učenja)
6. Socijalna i građanska kompetencija (poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću i zajednici)
7. Inicijativnost i poduzetnost (uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata)
8. Kulturna svijest i izražavanje (poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetničkih područja koja uključuju glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost; kroz razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu)

6. ODNOS NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE I KURIKULUMA VRTIĆA TE KURIKULUMA PREDŠKOLE

Cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u vrtiću gradimo na načelu slobode, otvorenosti i raznolikosti. Afirmirati ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokracija društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija. Vrtićki kurikulum oblikovati ka ostvarivanju specifičnih ciljeva

(dobrobit djeteta, razvoj kompetencija, jednaka prava za sve) , polazišta (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića) , načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa, partnerstvo vrtića , roditelja i šire zajednice, otvorenost za kontinuirano učenje i unapređivanje prakse).

6.1.KURIKULUM VRTIĆA

Kurikulum vrtića podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koja uključuje djecu i odrasle, zajednički ga sukonstruiraju svi radnici vrtića u suglasju djecom, roditeljima i socijalnom sredinom.

Suvremena shvaćanja djeteta i organizacija odgojno-obrazovnoga procesa vrtića

Dijete je cjelovito biće	Vrtić je mjesto cjelovitoga razvoja, odgoja i učenja djeteta

Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja temelji se na cjelovitom shvaćanju procesa njege, odgoja i učenja djece, koji su međusobno povezani i utkani u svaki segment zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u vrtiću. Učenje djeteta je cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim tj. metodičkim područjima. Odgojno-obrazovni proces zahtijeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Odgojno-obrazovni proces oblikuje se cjelovito, ne dijeli se sadržajno niti vremenski.	Vrtić je mjesto cjelovitoga razvoja, odgoja i učenja djeteta pa u njemu: - kontinuirano stvaramo primjereno odgojno obrazovno okruženje u kojem dijete ima priliku ostvarivati raznovrsne interakcije s materijalima i drugom djecom i odraslima - odgojno-obrazovni proces oblikujemo tako da svaka aktivnost istodobno podupire različite aspekte cjelovitoga razvoja djeteta te ujedinjuje različita područja njegova učenja - potičemo i podržavamo samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece - osiguravamo priliku djeci da vlastite aktivnosti razvijaju u smjeru koji je za njih svrhovit - osnažujemo prirodnu znatiželju djece i poštujemo njihove interese i potrebe - djecu potičemo na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore i ponašanje
Dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja	Vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja
Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja polazi od shvaćanja učenja djeteta kao rezultata njegova aktivnog i angažiranog sudjelovanja u različitim aktivnostima. Djeca uče u igri te uz istraživačke i druge aktivnosti koje su za njih svrhovite, tj. neposrednim iskustvom s raznovrsnim resursima učenja. Pri tom stupaju u raznovrsne interakcije s drugom djecom i odraslima koji ih podržavaju. Osnažuje se samoorganizacijski, istraživački i otkrivački potencijal aktivnosti djece te se osiguravaju oni oblici odgajateljeve potpore koji angažiraju misaone kapacitete djece i koji ih potiču na refleksiju o vlastitim iskustvima. Takvo shvaćanje učenja svoje teorijsko uporište pronalazi u teoriji konstruktivizma i sociokonstruktivizma te važnosti poticanja razvoja metakognitivnih sposobnosti djece.	Vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja pa u njemu: -stvaramo okruženje koje će djeci omogućiti istraživanje različitih fenomena te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja - djeci stvaramo slobodan izbor aktivnosti i partnera u procesu učenja -djecu potičemo na istraživanje, otkrivanje i rješavanje problema -djecu potičemo na višestruko propitivanje, interpretiranje i reinterpretiranje postojećih iskustava i pretpostavki -djecu potičemo na planiranje, organiziranje i reflektiranje o vlastitim iskustvima u procesu učenja -podržavamo samoorganizacijski potencijal aktivnosti djece -osiguravamo neizravne oblike potpore učenju djeteta koji potiču njegovo samostalno otkrivanje, razmišljanje, rješavanje problema - potičemo autonomiju i emancipaciju djece u procesu učenja i prihvaćanja njegove vlastite dinamike i samoregulacijske snage
Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom	Vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije

Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja polazi od shvaćanja djeteta kao socijalnoga subjekta tj. aktivnoga sustvaratelja vlastitog razvoja, kulture, odgoja i učenja, koji aktivno sudjeluje u oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa. Dijete je individuum kojeg obilježavaju njegove jedinstvene kvalitete i ima vlastito mišljenje, kulturu i prava. Svako dijete, neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, ili pak vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, predstavlja ravnopravnu i jednako vrijednu jedinku, sa svojim jedinstvenim potrebama, mogućnostima i pravima. Djeca s posebnim potrebama i pravima smatraju se ravnopravnim članovima zajednice koji su aktivno uključeni u sve segmente redovitoga odgojno-obrazovnog procesa, a ne izolirani ili segregirani entitet. Vrtić je sustav međusobno prepletenih i recipročnih odnosa različitih socijalnih subjekata koji se poštuju i podržavaju.	Vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije pa u njemu: - osiguravamo prava djeci na jednakost šansi i uživanje jednakih prava za sve - stvaramo inkluzivno okruženje tj. poštujemo i prihvaćamo svaki oblik različitosti djece i njihovih obitelji - prepoznavamo i prihvaćamo subjektivitet svakog djeteta - razvijamo recipročni, responzivni odnos djece s drugom djecom i odraslima u ozračju povjerenja - djecu potičemo na učenje komunikacijskih tehnika i socijalno-prihvatljivog ponašanja - djecu potičemo na samoprocjenu, tj. uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja i ponašanja ostalih sudionika - ostvarujemo fleksibilan pristup u oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa i napuštamo svaki oblik uniformiranja aktivnosti djece - uspostavljamo partnerstvo s roditeljima tj. skrbnicima djece i širom socijalnom zajednicom
Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od shvaćanja djeteta kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.	Vrtić je mjesto stvaranja i izražavanja u različitim izražajnim formama pa u njemu: - osnažujemo i omogućujemo različite simboličke izričaje djeteta koji uključuju likovne, grafičke, kinestetičke, verbalne, gestikulacijske i druge ekspresivne modalitete

Djeca mogu svoje ideje, načine razumijevanja i doživljaje stvaralački prerađivati i izražavati. Djeca imaju različite mogućnosti simboličkog izražavanja, koje uključuju likovne, grafičke, kinestetičke, verbalne, gestikulacijske i mnoge druge ekspresivne modalitete. Različite kognitivno-simboličke ekspresije djece shvaćaju se kao integralni dio cjeline odgojno-obrazovnog procesa. Korištenje različitih izražajnih medija olakšava međusobno razumijevanje djece s drugom djecom i odgajateljima, potiče razvoj novog znanja i razumijevanja te vodi k afirmaciji stvaralačkih potencijala djece. Kreativnost je sastavnica cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa vrtića i utkana u sve segmente kurikuluma.	- djecu potičemo na korištenje različitih izražajnih medija - djecu potičemo na stvaralačko izražavanje vlastitih ideja, iskustava i emocija u nizu “umjetničkih” područja - potičemo aktivnosti djece koje se oslanjaju na kreativno stvaranje, a ne na uvježbavanje i ponavljanje - napuštamo klišeje i sheme u svakome segmentu odgojno-obrazovnog procesa - djecu potičemo na čuđenje, fascinaciju i uočavanje detalja - potičemo inicijativu djece u području stvaralaštva - djecu potičemo na promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja - pažnju posvećujemo samom procesu stvaranja i izražavanja djeteta, a ne (samo) rezultatu tog procesa
Dijete je aktivni građanin zajednice Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje polazi od shvaćanja djeteta kao aktivnog građanina zajednice, koji ima vlastita prava i u stanju je aktivno sudjelovati u oblikovanju života zajednice vrtića, zajedno sa svojim obiteljima i širom zajednicom. Dijete je aktivni jednako vrijedni sudionik u procesu vlastitog odgoja i obrazovanja. Ostvarivanje prava djeteta na sudjelovanje, koje se ističe i u Konvenciji o pravima djeteta predstavlja važan preduvjet razvoja njegovih različitih, a osobito građanskih kompetencija. One se razvijaju poticanjem razvoja samostalnog i kritičkog mišljenja djece te ohrabivanjem djece na donošenje vlastitih sudova. U djece se potiče razvoj sposobnosti kako bi se razvijali u aktivne, odgovorne i inicijativne osobe. To iziskuje demokratizaciju cjelokupnog ustroja vrtića tj. humanizaciju interpersonalnih odnosa svim socijalnim razinama.	Vrtić je mjesto demokratskog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta Vrtić je mjesto demokratskog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta pa u njemu: - djecu uvažavamo i ako im se omogućuje ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta - uspostavljamo i održavamo kvalitetni odnos s djecom - djecu potičemo na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje - djecu osposobljavamo za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa - osiguravamo slobodu i potičemo razvoj odgovornosti svih članova - djecu osposobljavamo za samoprocjenu i samodisciplinu - djecu potiče na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta - osnažujemo inicijativu djece, koju se cijeni i uzima u obzir kao osnovu promišljanja različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa - djecu potičemo na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti

KULTURA VRTIĆA

Kultura svakog vrtića je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima odgajatelja, ravnatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, administrativnog, pomoćnog osoblja i roditelja, a karakteristična je za djelovanje tog vrtića. Prepoznaje se po međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja. Kultura vrtića uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalno i socijalno okruženje vrtića) te vođenje vrtića.

Poticajno prostorno-materijalno okruženje vrtića	Prostorno-materijalno okruženje vrtića odražava i promovira vrijednosti na kojima se temelji Nacionalni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje. Kvalitetno prostorno-materijalno okruženje vrtića je esencijalni izvor učenja djece s obzirom na to da ona uče aktivno (istražujući, čineći) te surađujući s drugom djecom i odraslima. Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja vrtića uključuje osiguranje bogatstva i promišljenosti izbora materijala koji djecu: ☐ potiču na otkrivanje i rješavanje problema☐ omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje,eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja. Raznovrsnost, raznolikost i stalna dostupnost materijala promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala djeci različitih interesa i različitih razvojnih mogućnosti pružaju različite izbore. Poticajno okruženje vrtića djetetu omogućuje svakidašnje stupanje u interakcije s različitim sadržajima učenja(npr. glazbenim, jezičnim, matematičkim, prirodoslovnim i drugim), koje za njega trebaju imati istraživački karakter Okruženje za učenje je multisenzorično , tako da djecu potiče na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta (istraživanje tekstura, mirisa, zvukova, tonova, melodija, pokreta i sl.). Kvalitetno strukturirane prostorne cjeline vrtića (“centri aktivnosti”, “kutići”) potiču grupiranje djece u manje skupine i omogućuju kvalitetne interakcije. Prostorno okruženje vrtića treba biti ugodno i što više nalikovati obiteljskom.

Poticajno socijalno okruženje vrtića	Socijalno okruženje vrtića temeljimo na demokračičnim osnovama, što uključuje međusobno poštovanje i ostvarivanje recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. On omogućuje i preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti svih subjekata za sam tijek, ali i za krajnji ishod institucijskog odgoja i obrazovanja: sretno, kompetentno i samopouzđano dijete, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima. Uspostavljanjem partnerskog odnosa odraslih s djecom uključuje mogućnosti suodlučivanja djece o pitanjima koja se odnose na njihovo življenje, odgoj i učen u vrtiću. Interakcija i suradnja djece (različitih mogućnosti, sposobnosti, kao i različitih kronoloških dobi) sadrži visoki obrazovni potencijal zbog čega se posebno potiče i podržava. Aktivnosti koje djecu potiču na međusobno raspravljavanje, pregovaranje i dogovaranje podloga su suradničkog učenja djece tj. zajedničke izgradnje njihova razumijevanja i znanja. Okruženjem i cjelokupnim odgojno-obrazovnim pristupom odgajatelja djecu potičemo na raspravu i međusobnu razmjenu ideja i znanja, isprobavanje i korigiranje postojećih (vlastitih) teorija i razumijevanja te kontinuirano izgrađivanje novih, i to u socijalnoj interakciji s drugom djecom i uz neizravnu potporu odraslih. Cijene se i afirmiraju po posebnosti svakog djeteta te se prihvaća njegov specifičan doprinos zajedničkom učenju i razvoju.
Vođenje vrtića i u vrtiću	Primjereno i odgovorno distribuirana moć u vrtiću važan je čimbenik postizanja fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa, oslobađanja kreativnih i ostalih potencijala svakog pojedinca u vrtiću i očuvanja ljudskih potencijala ustanove. Distribuirano vođenje temelji se na uvjerenju da svi uključeni u odgojno-obrazovni proces imaju mogućnost doprinosa ostvarivanju zajednički donesene vizije ustanove, u skladu sa svojim sposobnostima,

ulogom i /ili trenutnom pozicijom.

Distribuirana moć omogućava izgradnju i stalno nadograđivanje zajedničke vizije koja je temelj stalnog podizanja ukupne razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse u vrtiću.

Vizija razvoja ustanove koju dijele svi sudionici odgojno-obrazovnoga procesa biti će u skladu s načelima Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te s interesima uže i šire lokalne zajednice, a utemeljena na humanim vrijednostima i uvjerenjima, civilizacijskim tečevinama te povijesnoj baštini.

ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA

Planiranje kurikulumu temeljimo na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja i stručnih suradnika vrtića, uključujući zajedničko pomišljanje, realizaciju i evaluaciju odgojno-obrazovnog procesa. Značajke kurikulumu vrtića su, da je ;

- INTEGRIRANI – obuhvaća sva područja djetetova razvoja u jednu cjelinu, bez korištenja kontroliranih metoda poučavanja i prenošenja znanja. Stvaranje stimulativnog okruženja, slobode izražavanja i stjecanja znanja (fizičkog, socijalnog i logičkog)
- RAZVOJNI - odgojitelj organizira okruženje za učenje, prati i procjenjuje postojeće interese, znanja i razumijevanje djece, stimulira raspravu i nove promišljene intervencije u okruženju.
U prvi plan stavlja se kvaliteta iskustava djeteta , sadržaj učenja je samo partner koji pomaže transformirati njegovo iskustvo i razumijevanje kroz različite situacije.
- HUMANISTIČKI – usmjeren na samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti koje odgojitelj podržava i potiče, prema potrebi i izravno se uključuje. Osnažiti identitet, samopoštovanje, samostalno i kritičko razmišljanje djeteta. Cjelokupnim okruženjem dominira sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje, pravda tj. demokratski način života. Vrtić mora biti mjesto ugone, zadovoljstva, pripadanja i kvalitetnih odnosa.
- KONSTRUKTIVISTIČKI I SUKONSTRUKTIVISTIČKI – potiče dijete na promišljanje i kreiranje novog znanja temeljenog na promišljanju, a ne memoriranju. Učenje je i socijalni proces u kojem različitost perspektiva, znanja i razumijevanja djece predstavlja snažan potencijal zajedničkog učenja kada postaje sudioničko, proaktivno i suradničko.

PLANIRANJE I OBLIKOVANJE KURIKULUMA VRTIĆA

U planiranju kurikuluma važno je pažljivo praćenje, promatranje i razumijevanje djece, kao i dokumentiranje njihovih aktivnosti što predstavlja podlogu za pripremu okruženja, primjerenih odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja i usklađivanja njegova cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada s individualnim različitostima djece (različitim interesima, mogućnostima, potrebama, predznanjem, stilovima učenja). Planiranje kurikuluma temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja i stručnih suradnika koji zajednički promišljaju, realiziraju i evaluiraju odgojno-obrazovni proces.

Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (etnografskih zapisa) koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije potpore njegovu razvoju.

Dokumentacija omogućuje posredovanje različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa roditeljima tj. skrbnicima djece. Ona olakšava razumijevanje djeteta i njegova odgoja i obrazovanja pa predstavlja temelj izgradnje partnerstva s roditeljima i doprinos razvoju njihovih roditeljskih kompetencija.

Oblici dokumentacije su pisane anegdotske bilješke, dnevnici, transkripti razgovora različitih subjekata i druge narativne forme, dječji likovni radovi, grafički prikazi i makete te audio i video zapisi, fotografije, slajdovi i dr.

Oblici dokumentiranja AKTIVNOSTI DJECE :

- Individualni portfolio – Individualna dokumentacija o djeci, foto, audio i video zapisi, Postignuća djece prema vremenu održavanja akt. ili područjima učenja
- Uratci djece (indiv. i zajednički) – Slike i crteži djece
Pisani uratci (simboli, improvizirane grafike, pisma i knjige koje su izradila djeca)
Verbalni izražaji djece (hipoteze, diskusije, pitanja)
Izričaji glazbom, pokretom, glumom
Konstrukcije i drugi trodimenzionalni radovi djece
- Samorefleksije djece – Dokumentacija djece (različiti individualni i zajednički uratci, prikazi, grafičke reprezentacije, konstrukcije)
Snimke razgovora
Foto i video snimke
Plakati i panoi
- Narativni oblici – Bilješke za ; odgojitelje i stručne djelatnike vrtića, djecu, roditelje, izložbe i Prezentacije
- Opservacija postignuća djece – Praćenje postignuća i sposobnosti djece
Anegdotske bilješke

Oblici dokumentiranja ODGOJITELJA :

- Individualni i grupni portfolio – individualna i zajednička dokumentacija o različitim aspektima okruženja i njihovoj ulozi u oblikovanju kurikuluma ,različitim iskustvima i aktivnostima djece, različitim socijalnim interakcijama djece , , različitim oblicima suradnje s roditeljima i drugim čimbenicima
 - Foto, audio i video zapisi
 - Bilješke odgojitelja
- Samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja i stručnih suradnika o ; kvaliteti odgojno-obrazovnih intervencija odgojitelja u aktivnostima djece, o kvaliteti suradnje sa roditeljima
 - Snimke razgovora, foto i video snimke, anegdotske bilješke

6.2.KURIKULUM PREDŠKOLE

Kurikulum predškole podrazumijeva kurikulum namijenjen odgojno-obrazovnom radu s djecom koja nisu obuhvaćena nijednim oblikom redovnog programa vrtića, a u godini su prije polaska u školu. Program predškole je obvezan godinu prije polaska u školu, a za djecu romske nacionalne manjine i dvije godine prije škole. Kurikulumom predškole uzimamo u obzir specifičan kontekst odrastanja djeteta tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi dijete i njegova obitelj.

Planiranje kurikuluma predškole temeljimo na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića i ne sadrži elemente „ školifikacije „ u bilo kojem obliku. To načelo temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta i procesa njegova ranog odgoja i obrazovanja koji se oblikuje cjelovito (tematski i projektno).

Planiranje sadržaja kurikuluma predškole temelji se na promatranju i slušanju djece, dogovaranju s djecom, pri čemu su interesi djece i njihove individualne i razvojne mogućnosti najvažniji kriterij.

Posebna pozornost usmjerava se utvrđivanju postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanje uvjeta za njihovo nadograđivanje. Djeca se kontinuirano potiču na sudjelovanje promišljanje i planiranje novih iskustava učenja s odgojiteljem. Odgojno-obrazovne aktivnosti temelje se na istraživanju, otkrivanju, promišljanju, rješavanju problema, raspravi djeteta s drugom djecom i odgojiteljem te korištenja različitih izvora učenja. Djecu potičemo na izražavanje u sklopu različitih vrsta reprezentacija (crtanje, slikanje, građenje, konstruiranje, pjevanje, reproduciranje kraćih literarnih formi , slušanje priča i sl.), koje im olakšavaju razumijevanje i integriranje koncepata kojima se bave te korištenje simbola za izradu pisanih bilješki u njima svrhovitome kontekstu.

U planiranju i oblikovanju kurikuluma predškole naglasak stavljamo na:

- poticanje cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te osiguranje primjerene potpore razvoju kompetencija, usklađene s individualnim posebnostima i razvojnim karakteristikama svakog djeteta
- ostvarivanje individualiziranoga i fleksibilnoga odgojno-obrazovnog pristupa kojim se omogućava zadovoljenje različitih potreba djece (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- prihvaćanje igre i drugih aktivnosti koje pridonose svrhovitom učenju i cjelovitom razvoju djece te razvoju navika tjelesnog vježbanja i očuvanja vlastitoga zdravlja
- učenje koje treba biti nestandardizirani proces, a koji se događa u svrhovite kontekstu u sklopu kojeg djeca uče istraživanjem, otkrivanjem i rješavanjem problema
- poticanje samoiniciranog učenja djece i osposobljavanje djece za planiranje i evaluaciju vlastitog učenja te upravljanje tim procesom
- stvaranje primjerenog okruženja za spontano bogaćenje rječnika, kvalitetno izražavanje i razvoj razumijevanja, slušanja, govora i jezika odnosno razvijanje predčitackih i grafomotoričkih vještina u kontekstualno povezanim situacijama
- kontekstualno uočavanje odnosa među predmetima i pojavama te poticanje i osnaživanje istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti
- upoznavanje djece s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezina iskorištavanja u svrhu obogaćivanja i produblivanja njihova učenja
- poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih interesa i ideja, razvoj kritičkog mišljenja te nesmetano planiranje, organiziranje i provedbu aktivnosti
- razvoj sposobnosti djece za aktivno sudjelovanje u društvenim i kulturnim događajima
- razvoj sposobnosti djece za komunikaciju u multikulturnoj i višejezičnoj međunarodnoj zajednici
- razvoj osobnih potencijala djece (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih i sl.)
- prihvaćanje i poticanje kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja djece u raznim umjetničkim područjima i izražajnim medijima

- poticanje djece na poštovanje i njegovanje vlastite kulturne i povijesne baštine
- razvoj socijalnih kompetencija djece osiguravanjem sigurnih i podržavajućih kontekstualnih uvjeta koji omogućuju privikavanje na izvan obiteljski i institucijski kontekst, potiču kulturu komunikacije, zajedničkog življenja i ophođenja, razvoj socijalno-emocionalnih veza s vršnjacima, suradničko učenje, nenasilno rješavanje sukoba, timski rad – dogovaranje i podjela uloga, preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i postupke prema sebi, drugima i okruženju itd.
- poticanje djece da osvijeste važnost obiteljskog i institucijskog okruženja za njihov život, odgoj i učenje.

Kvaliteta kurikuluma predškole

Pedagoška promišljenost odgojno-obrazovnih aktivnosti te osiguranje svrhovitosti i smislenosti aktivnosti za djecu predstavljaju najvažnije kriterije kvalitete odgojno-obrazovnoga rada s djecom u predškoli. Za realizaciju toga treba stvoriti odgovarajuće organizacijske uvjete koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta tj. shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnoga subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom, kao aktivnoga građanina zajednice te kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

Da bi realizacija *kurikuluma predškole* bila što kvalitetnija moramo osigurati organizacijske i kontekstualne uvjete (kvaliteta prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja i dr.) te pedagošku osposobljenost odgajatelja. Zato veliku pozornost posvećujemo osiguranju kvalitete kao i profesionalnom razvoju odgajatelja na sličan način kao u kurikulumu vrtića.

7. OSIGURANJE KVALITETE

Usmjerenost na osiguravanje visoke razine kvalitete odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma temeljno je polazište, orijentacija i kontinuirana zadaća svih podsustava Nacionalnoga odgojno-obrazovnog sustava. Visoka razina kvalitete odgojno-obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj, a posebice u podsustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (s obzirom na najosjetljiviju i najranjiviju dob djece u ustanovama) je imperativ.

Jedno od *temeljnih obilježja kvalitete* je njezin stalni rast pa je obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređivanja.

Kvalitetu podsustava čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih i korisnih za razvoj, odgoj i učenje djece.

Kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne stihijskog djelovanja pa je potrebno prema unaprijed utvrđenim/dogovorenim standardima (kriterijima, indikatorima) stalno analizirati postojeću praksu, uočavati i isticati dobre primjere i posebice, „kritične točke“ te usmjeravati djelovanje pojedinca/ustanove prema unapređivanju „postojećega najboljeg“ i otklanjanju utvrđenih nedostataka.

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u vrtiću dinamičan je, ovisan o nizu čimbenika (veličina, uvjeti, lokacija, vizija, ljudski potencijali, osnivač, ustroj itd.) i specifičan za svaku ustanovu pa je iznimno značajna *unutarnja procjena kvalitete* ustanove u skladu s važećim parametrima (kriterijima, indikatorima, standardima) koji su referentna točka u odnosu na koju se unutarnja procjena čini.

Osim unutarnje (samo)procjene, vrtići podliježu i stalnom *vanjskom vrednovanju* čiji su kriteriji unaprijed poznati (dogovoreni) i međusobno usklađeni. Unutarnja i vanjska (samo)procjena kvalitete ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvaća:

- **cjelinu** (ukupnost funkcioniranja ustanove – pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa itd.
- **pojedine segmente** - praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika, inkluzija djece s posebnim potrebama, usavršavanje stručnjaka u ustanovi itd.

Važan element unutarnje procjene kvalitete ustanove jest osposobljenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (odraslih i djece) za stalnu i kvalitetnu samoprocjenu.

ČIMBENICI VREDNOVANJA KURIKULUMA

Čimbenici vrednovanja kurikuluma u vrtiću	☐ Odgajatelji i stručni djelatnici u vrtiću ☐ Djeca ☐ Roditelji
Čimbenici vrednovanja kurikuluma izvan vrtića	☐ Refleksivni prijatelji iz drugih vrtića i akademske zajednice, čimbenici mreže profesionalne zajednice učenja ☐ Nadležne institucije (Odjeli za obrazovanje lokalne zajednice, MZOS, AZOO, NCVVO- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja i dr.)

8. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija “iznutra”, od odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati primjereno, profesionalno, kontinuirano učenje i razvoj. Profesionalni razvoj odgajatelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju. Profesionalni razvoj odgajatelja potrebno je usmjeriti prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, što se postiže sudjelovanjem u akcijskim istraživanjima. Jačanje samoorganizacijskog potencijala vrtića vodi osiguranju kontinuiteta u unapređenju odgojno-obrazovne prakse i trajnosti postignutih promjena. Aktivnosti usmjerene profesionalnome razvoju stručnih djelatnika u vrtiću planiraju se kurikulumom vrtića. Odgajatelji i ostali stručni djelatnici vrtića pripremaju i programe usavršavanja koji uključuju individualne i grupne oblike rada na razini ustanove i izvan nje (predavanja stručnjaka, radionice, prezentiranje primjera dobre prakse). Među oblicima profesionalnog usavršavanja izvan vrtića posebno mjesto zauzima stvaranje profesionalnih zajednica učenja (umrežavanje vrtića).

LITERATURA

1. Miljak, A. 1996. Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja: Model Izvor. Persona, Velika Gorica
2. Miljak, A. 2009. Življenje djece u vrtiću. SM naklada. Zagreb
3. Senge, P., Ross, R., Smith, B., Roberts, C., Kleiner, A. 2002. Peta disciplina u praksi. Strategije i alati za gradnju učeće organizacije. Mozaik knjiga, Zagreb
4. Sindik, J. 2007. Poticajno okruženje i osobni prostor djece u dječjem vrtiću. Metodicki obzori 3 (2008), str. 143 - 154.
5. Slunjski, E. 2008. Dječji vrtić zajednica koja uči. Spektar Media, Zagreb
6. Slunjski, E. 2006. Stvaranja predškolskog kurikulumu u vrtiću – organizaciji koja uči. Mali profesor, Zagreb
7. Strugar, V. (ur.) 2002. Konceptija promjena odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj: projekt Izvorište. Ministarstvo prosvjete i športa, Zagreb
8. 2001. Prijedlog koncepcije ranog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj. RH Ministarstvo prosvjete i športa, Prosvjetno vijeće, Školske novine broj 12, Zagreb
9. Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: NCVVO, 2012.
10. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece. Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8., Zagreb, 1991.
11. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju. Zastupnički dom sabora Republike Hrvatske. Narodne novine broj 94, Zagreb, 2013.
12. Državni pedagoški standard. Narodne novine broj 90/ 2010.
13. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Zagreb: Narodne novine broj 5 / 2015.

Sukladno članku 15. st. 1.. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine 10/97., 107/07. i 94/13.) i Statuta Dječjeg vrtića POTOČIĆ na 7 sjednici Upravnog vijeća Dječjeg vrtića POTOČIĆ održanoj 28.09.2017.g. donesen je Kurikulum Dječjeg vrtića POTOČIĆ.

Klasa: 601-02/17-01/10

Urbroj: 2186-111-02-17-532

Ravnatelj-ica
Kristina Pavličević

Predsjednica Upravnog vijeća
Senija Šamarija

